

PRÆCLARÈ *Tullius* hominis differentiam essentialē, quâ à reli-
quorum animalium genere differt, descriptis in hunc modum:
Ut avis ad volatum, equus ad cursum, sic homo ad ratiocinandum
natus est: Quemadmodum enim leones, ursi & tygrides in feritate,
elephantes, & tauri in robore corporis, aquilæ, falcones & accipitres
in præda volucrum & pernicitate alarum sese exercent & ostentant;
ita homo in ratione, discursu mentis & intellectu illis & cæteris o-
mnib. antecellit: Unde non est tanta feritas, vis corporea, celeritas
aut ejusmodi quid in beluis, q̄ non unâ ratione mitigari, domari &
anteverti possit: Est n. ratione non quid humanum, aut ex humo ortū,
sed ut Poëta inquit, divinæ particula auræ, cœlitùs corpori humano
missæ: Vocatur autem aliquando memoria, aliquando vis intelle-
ctualis, cui si usus sive experientia accedit, nascitur inde sapientia,
quæ preciosissima homini existit: Uſus n. ut pater, & ratio seu me-
moria, ut mater, tam generosæ proliſ traditur: Hinc illud vulgare:
Uſus me genuit, mater verò peperit memoria: Verūm quæritur quæ
vera sit sapientia & hominis inquisitione dignissima, cùm infinitæ
sint opiniones de ea, quolibet ad suas imaginationes illam trans-
ferente? Respondendum, sapientiam (in divinis ad animæ salutem
spectantib. semper excipiendo) in humanis, non esse sophisticas ar-
gutias, non oratorios & phaleratos sermones, non poëticos versuum
sonores, non criticas grammaticorum subtilitates, non per fas & ne-
fas, per dolos & perjuria, per deceptiones & mendacia, per immise-
ricordiam & pauperum sudorem, summos & opes coacervandia-
stutiam, sed nec quicquam aliud, nisi veram Chymie cognitionem,
cum praxi, humano generi utilissima, conjunctam: Hæc est sapien-
tia omnib. supereminens, quæ dextrâ ad Orientem, sinistrâ ad occa-
sum penetrat, totāmq; terram amplectitur: De sapientia verò Salo-
mon in lib. sapientiæ discretè differit: Sic n. c. 8. v. 9. 18. *Qui cognat e ius*
sap. c. 8. 16. sunt, eternam permanentiam habent, & qui amici e ius, sinceram voluptatem,
*sir. c. 4. 20. & quid diligenter eam inquiret, magnum gaudium capiet: Nam nullū est tæ-
diū versari cum sapientia, nec fastidiū, illi adesse, sed latitia & gaudium: Et*
quamvis vinum & musica quoq; latifcent cor hominis, tamen sapientia his
jucundior